

Čas dovolených, čas inspirace

Dovolená, to je nejen odpočinek, ale i inspirování se – získávání nových podnětů, popud k zajímavým nápadům. V mém případě se stal mnohočetným inspirativním zdrojem pobyt v jedné lázeňské vile. V roce 1928 si ji nechal postavit vizovický řídící učitel Josef Martiník s manželkou podle projektu čelního představitele českého funkcionalismu, brněnského architekta Bohuslava Fuchse. Tento rodinný penzion se stal oblíbeným útočištěm pro tehdejší hereckou hvězdu první velikosti Natašu Gollovou. Uskutečnila se zde i utajená schůzka prvního československého prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka s ruským spisovatelem a revolucionářem Maximem Gorkým. Martiníková rodina o svůj dům dvakrát přišla – za 2. světové války a po roce 1948, kdy se z prvorepublikového penzionu stala na dlouhá desetiletí dětská léčebna (možná si tady léčili své nemoci i někteří Znojmáci). Potomci manželů Martiníkových získali v restituci vilu zpět, ale neměli sílu a prostředky zdevastovanou stavbu znovu zprovoznit. Funkcionalistickou perlu Luhačovic nakonec zachránili v roce 2009 manželé Nesázalovi, kteří vsadili na vzkříšení společenského významu a noblesního ducha slavné vily a vytvořili z ní butikový hotel (jedním z nejdůležitějších faktorů jsou atmosféra a zážitek).

A jakou inspiraci pro Znojmo jsem si odsud odnesl? Vyjádřil bych ji pomocí 3P. První P – poznání. Ve Znojmě také máme řadu exkluzivních vil, namátkou Marešova vila v ulici Na Vyhlídce, Weinbergerova vila v Rudoleckého ulici, vily někdejších okurkářských podnikatelů v ulici Na Valech, jejichž genius loci by stál za pozvednutí na výsluní znojmského společenského či turistického života. Druhé P – poučení. Bohuslav Fuchs, jeden z nejvýznamnějších architektů a urbanistů meziválečného Československa, autor více než 100 realizovaných staveb, projektoval i dvě znojmské školní budovy: na Slovenské ulici (dnes odloučené pracoviště ZŠ Pražská) a Vrchlického ulici (dnes součást ZŠ Mládeže). Původně naprosto totožné objekty, pouze stranově obrácené, funkcionalisticky pojaté, postavené v letech 1931-1932, jsou ukázkou kvalitní znojmské architektury. I přesto, že nebyly ušetřeny druhotných zásahů (důvodem byla hospodářská krize, kdy byl dodaný projekt přepracován do „místních poměrů“). Na druhou stranu vytvořil Bohuslav Fuchs společně se svým synem Kamilem kontroverzní návrh obchodního domu Dyje, který byl necitlivě zasazen do historického centra Znojma. Inu, i mistr tesař se utne. Třetí P – přesvědčení. Pouze tvůrčí duch schopných lidí zajistí pokračování prvorepublikových tradic, jedině stavěním podle kvalitních návrhů ať už místních či mimoznojmských architektů zanecháme budoucím generacím hodnotné vily a ne „podnikatelské baroko“.